Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 8. Gloriose triumphauit Christus de Iudæis, eorum machinas vt fumum dissoluens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-53092

Visual Library

Epiſt.3. Paulo aiunt: vt appoſite notauit D. Hier. *Cupio*
Philip.1. *diſſolui & eſſe cum Chriſto. Et Mihi viuere Chri-*
22.& 23. *ſtus eſt & mori lucrum.*

Nunc igitur illi omnes illudere poſſumus, quaſi ictæ deuictæ & confractæ, illudque Apoſtoli ei obijcere: *Abſorpta eſt mors in victoria. Vbi*
1.Cor.1 . *eſt mors victoria tua. Vbi eſt mors ſtimulus tuus?*
54. Verbum hoc *Abſorpta eſt mors in victoria*: credit
In c.25. D. Hieron. ſumi ex illo loco Iſaiæ, vbi Propheta
Iſa. dicens Dominum retia laqueoſque confractu-
Iſa.25. rum, adiungit: *Præcipitabit mortem in ſempiternum.* In Hebræo habetur verbum *Baliqh*, quod inter alia ſignificat: *Diſſipare & confringere* quod conuenit huic Dauidis: *Diſſipentur aut confringantur inimici* vt declaratum eſt. Notandum verbum illud: *Præcipitabit mortem*: etenim vere per mortem ſuam & reſurrectionem illam in abyſſum inferni præcipitauit, vbi mors vera mors eſt, & operatur, & operabitur vt mors in illis condemnatis, de quibus prædicit Pſaltes. *Mors*
Pſ.48.15. *depaſcet eos.* Porro hic viribus non viget mortis, ſed ijs tantum, quibus vincula diſſoluit quæ nos detinent & morantur, quatenus ad æternæ vitæ gaudia tranſeamus. D. Irenæus anſam nobis ſuggerit inſigni alteri conſiderationi huius verbi:
Lib.5.con. *Abſorpta eſt mors*: conuenit enim illi, quo vſus eſt
hær.c.12. D. Petrus: *Degluttiens mortem* q. d. Chriſtus Re-
1.Pet.3. demptor noſter mortem degluriuit quod ita di-
22. citur, non tantum vt indicetur, quam facilis
II. hæc fuerit Chriſto victoria, mortiſque perpeſſio;
Quid ſi- quaſi hauſtum aquæ abſorberet: ſed etiam vt in-
gnificet ſigne declaretur myſterium, quod, ni fallor, hi
abſorbere duo Apoſtoli Petrus & Paulus in his verbis cõ-
mortem. ſiderarunt: dum enim Redemptor noſter in cruce penderet, aſcendit mors velut coluber arborem ſurſum quam vt Chriſtus vidit aſcendentem inclinauit caput: *Inclinato capite*, eamque ore ſu-
Ioa.19.30 ſcepit: *Emiſit Spiritum* mortuus eſt, mortem apprehendit, & inter dentes illi oſſa confregit, vires eneruauit, deuorauit, degluriuit, ſibique mirabili myſterio incorporauit.

Cum mors in mundi principio ad vitam hominis accederet in paradiſo, illam acriter commouit, & mutauit in mortem, illi mortis dedit qualitates, vitamque reddidit mortalem. Maiori nunc efficacia vitæ accedens omnipotens, & per eſſentiam, Chriſtus nimirum ad mortem (verius enim acceſſit ipſe ad illam, quam illa ad ipſum: hoc namque eſt abſorbere illam & deglutire) potuit illam alterare, & in vitam tranſmutare, nec non talem reddere mortem, vt iam non occidat, ſed vitam tribuat, ſitque illa ipſa tranſitus ad vitam immortalem. Hoc factum eſt *In victoria*: quam Chriſtus mortem oppetens & reſurgens de morte conſecutus eſt. Div. Chryſoſt. & Theod. Theophil. & Euthymi omneſque Græci SS.PP. & inter Latinos D. Aug. ſæpe non legunt *In victoria*, ſed *In victoriam* q. d. ad victoriam & triumphum nedum Saluatoris, ſed etiam vt nos eam pariter obtineamus, nobiſque mortem & iam nedum illam exhorreamus, ſed inſuper opprobrio excipiamus & irriſione, cum Apoſtolo vtrique illi exprobrantes. *Vbi eſt mors victoria tua? Vbi eſt mors ſtimulus tuus?* Quid egiſti ô mors occidendo? An D. Petrum occidere pretendiſti? num D. Paulum? numquid D. Andream? non illos occidiſti, quinimo viuunt & viuent in æternum: ſed ipſis ſcala fuiſti & tranſitus ad vitam immortalem. Ingens hoc beneficium donumque & fauor Saluatoris pro quo gratus Apoſtolus Deo gratias reddit immortales: *Deo autem gratias qui dedit nobis victoriam per Ieſum Chriſtum.* Nobis autem incumberet hæc verba quotidie proferre: nec non illa D. Hieronymi qui largiter de his poſtquam diſcurriſſet, eidem huic excelſo gratias referens triumphatori in hæc verba concludit: *Gratias tibi Saluator agimus creaturæ, quod tam potentem aduerſarium noſtrum, dum occideris, occidiſti.*

§. 8. *Glorioſe triumphauit Chriſtus de Iudæis, eorum machinas, vt fumum diſſipans.*

NOn tantum humani generis aſſertor per Reſurrectionem ſuam de illis triumphauit inimicis, ſed etiam de illis, qui ipſum odio mortali exectabantur: *Fugiant qui oderunt eum à facie eius. Sicut deficit fumus, deficiant.* Verbum deficere in Hebræo eſt Nidoph quod ſignificat *Propellere*, actio hæc vento propria eſt turbulento ac vehementi, quando fumum agitat nebuloſum, quem ſic diſpergit, vt omnis in auras diſpereat. De Iudæis loquitur: illos non dicit fuiſſe eos, quos Chriſtus habuit inimicos: cum non venerit ad perdendum eos, ſed lucrandum, nec eis opera oſtenderit inimici ſed patris erga filios. Ille abſit vt eos odio infeſtus proſequeretur: imo potius benignus amabat, vocabat, ſuaque inuitabat miſericordia: nec non clamoribus vociferabatur, nunc: *Venite ad me omnes*: alias: *Qui ſitit, veniat ad me & bibat*: iterum: *Hieruſalem, Hieruſalem* inimica Prophetis; tu enim illos reprehenderis, quæ prophetas odiſti: non illi te: cum eorum omne ſtudium eo collimarit, vt tibi beneficijs ſuccurrerent,

eam

neum autem eſt multo feruentius: *Quoties volui congregare filios, quemadmodum gallina congregat pullos ſuos ſub alas, & noluiſti?* Tu illa es cui bona deficit voluntas, mea vero ferueſcit ardentius: ideirco congrue de illis Dauid; *Qui oderant eum*, Illos merito comparaueris fratribus Ioſeph; cum enim ipſe fratres diligeret, demulceret & beneficiis demereretur, illi è contra; *Oderant eum, nec poterant ei quidquam pacifice loqui, & dicebant; Venite, occidamus eum*; vnde illos Regius Pſalm de ſcribis in perſona Chriſti, verba illa protulit, quæ Saluator ipſe retulit; *Odio habuerunt me gratis.*

II. Illos igitur, qui oderant eum deuicis, confuſos, in fugam expulit, eorumque ſubuertit machinas ſicut fumum diſſipat ventus ſic vt in auras euaneſcat, & ſicut cera vbi à facie ignis liqueſcit. Quam nebuloſum excitarunt illi fumum quo Chriſtum conati ſunt obſcurare? Potentiam impiorum & ſuperbiam, qua iuſtis tenebras conantur effundere, comparat Saluator noſter eleganter fumo. Quando duo illi potentiſſimi Reges irruerunt Raſin Rex Syriæ, & Phacee Rex Iſrael contra Hieruſalem adeo copioſo militum exercitu, vt narrat S. Textus talis Regem totamque vrbem inuaſit, tremor qualem ipſe exponit; *Commotum eſt cor eius, & cor populi eius, ſicut mouentur ligna ſiluarum à facie venti.* Et quamuis Rex ille reprobus eſſet & ſacrilegus Achaz; porro quia de familia erat Dauid; eius ac ciuitatis aſſumpſit ſibi Deus protectionem, & vocato ad ſe Iſaia ait illi; Vade ad Regem & dic illi; *Noli timere, & cor tuum ne*

III. *formidet à duabus caudis titionum fumigantium iſtorum.* Eleganter titiones eos appellat fumigantes; nihil enim ita id quod formoſum eſt ac pulchrum fuligine obſcurat ac fumus; tenebræ noctis omnia obnubilant ne videantur, nigroque illa obducunt velo, veruntamen earum non adhæret obſcuritas, nec oculis ſunt infeſtæ aut doloroſæ; ſed fumi caligo nedum cetera cooperit ſed inſuper nigra illis coagulatur fuligine: vt patet in fumariis, imo & vbi lampadis fumus accedit; deinde moleſtus eſt fumus oculis, eos debilitat, repletque lacrymis; vt nedum ex parte ſua eum obſcuret nigra eam contegens ſuperficie, ſed etiam ex parte oculorum, illos inficiens, & ad lacrymas excitans amariores. Nihilominus nihil ita facile diſſipatur & euaneſcit; ad vnicum enim venti flatum totus euaneſcit. Hoc duo Reges illi faciebant qui aſcenderant armati contra Hieruſalem; nam ſuperbia ſua, faſtus, pompaque fumo; atque copioſis ſuis militum legionibus inſtructi vires Hieruſalem obſcurabant; quæ reſpectu tantæ potentiæ quaſi nullæ videbantur; pariter etiam oculos Regis ac ciuium lacrymis opplebant ex timore quo Regem eiuſque percellebant.

18 Porro Deus oſtendere voluit quanta facilitate omnem illam arrogantiam, exercitus, & machinas diſſolueret, ea nimirum, qua fumus denſiſſimus, & obſcuriſſimus diſſipatur, quo tota obducitur ciuitas quod vnius tantummodo fit venti ſpiraculo. Erant qui Chriſtum execrabantur, vt titiones fumigantes, titiones virides præ malitia, odio & rancore ſuccenſi. O quam ſpiſſum illi fumum excitarunt! Saluatorem capiunt, ligant, trahunt per tribunalia atque vt nequiſſimum omnium latronem medium inter duos qui tales erant, cruce ſuſpendunt ignominioſa. Per hoc tantis obuoluunt eum tenebris, qui ipſa erat cœli gratiſſima pulchritudo, vt ipſe Propheta vix eum cognouerit: *Conſiderauimus eum deſpectum & nouiſſimum virorum, virum dolorum, & ſcientem infirmitatem &c. vnde nec reputauimus eum*; ſic vt afflicto Iob videatur conferendus, quem ita manus attriuit diabolica, vt eum amici contuentes intimi, haudquaquam, quis eſſet, agnouerint; *Cum eleuaſſent procul oculos, non cognouerunt eum.* Sic ab illo felici mutatus ſtatu difformis apparuit. Illa eius opera tantopere ſplendentia cunctiſque clara, quæ ſolem fulgore ſuo vincerent, velut obſcurata languebant; vt ante diximus. Simile quid vidit Diu. Ioannes. *Et aſcendit fumus putei fornacis magnæ, & obſcuratus eſt ſol, & aer de fumo putei.* Et ſatis patenter ſol hic oſtendit, hanc ſe ſentire caliginem, quandoquidem Chriſto in cruce ſuſpenſo; *Obſcuratus eſt ſol, & tenebræ factæ ſunt ſuper vniuerſam terram.*

IV. Fumus excitat. s à Iudæis.

Iſa. 53. 3.

Iob. 2. 12.

Apoc. 9. 2.

Luc. 23. 44.

Super hæc omnia ſepulchro traditur, quaſi perpetua in terra ſepultus obliuione. Quam læti & triumphantes accedunt ſacrilegi Pilatum, *Domine, recordati ſumus, quod ſeductor ille dixit adhuc viuens, poſt tres dies reſurgam &c.* quaſi iam æterna faceret caligine concluſus numquam emergendus. Vt autem fumus hic erat adeo ſpiſſus ac condenſus, ex piorum omnium oculis lacrymas elicuit vberrimas, fleuit Virgo Virginum, ſic vt nullus alius, plorarunt Apoſtoli, gemuit Magdalena, planxerunt ſanctæ mulieres, luxerunt viri illi nobiliſſimi Ioſeph & Nicodemus. Negare nemo po-

Matt. 27. 63.

taſt

teſt fumi huius malitiam, cum & ipſæ filiæ Hieruſalem ita amare fleuerint, vt ipſe Dominus ad eas conuerſus de lacrymis earum fecerit mẽtionem. Ingens vis eſt fumi eorum qui oderant eum: iam enim ſibi ad votum omnia ſucceſſiſſe perſuadebant, nimirum: vt *Non memoretur nomen eius amplius.* Ceterum ô præclarum triumphatorem, *Fugiant qui oderunt eum à facie eius, ſicut deficit fumus, deficiant.* Conuerte dux inuictiſſime vultum tuum ad mundum: *Exurgat Deus*: de ſepulchro ſurge redíuiuus. Et ſicut oriente ſole aues nocturnæ feræque diffugiunt. *Fugiant qui oderunt eum à facie eius*, diſſoluantur machinæ, fraudes detegantur, proditiones diſſipentur, doliquе tuæ gloriæ, reſurrectionis & triumphi flatu confringantur. Ad perpendiculum hic quadrat illud Salomonis de tempore quo nubes exurgunt condenſæ, ac ſoli cœloque tenebras offundunt: etenim aperiendo theſauros ſuos, ventoſque educendo cunctos diſperdit & annihilat: *Qui educit ventos de theſauris ſuis. Apertè ſunt theſauri, & euolauerunt nubulæ quaſi aues.* Quam præclare patuit hoc in glorioſa Domini reſurrectione: eo namque modo nubes omnes diſſipatæ ſunt; etenim quotquot Iudæorum peruerſa excitarat iniquitas, quibus Chriſti Reſurrectionem obtenebrarent, illas fuiſſe conſtat, quæ liquidius certiuſque de illa reddidere teſtimonium.

Hier. 11. 19.

V. Nullo negotio diſſipatus eſt.

Pſ. 134. 7. Eccl. 43. 25.

§. 9. *Præfiguratus fuit Chriſti de Iudæis triumphus, in triumpho Samſonis de Philiſtæis.*

☞ 19

SVbtiliter expendunt D. Aug. & D. Gregor. glorioſum hunc Chriſti Domini noſtri triũphum de Iudæis obtentum, nobis inſigni prærogatiua deſcriptũ à Spiritu S. In illo triũpho quem Samſon retulit de Philiſthæis. Creauit Dei omnipotentia virum hunc toto orbe vulgatiſſimum vt expreſſam Chriſti Redemptoris gereret figuram. Præcucurrit illum in conceptione ſua, vtrique miraculoſa de matre ſterili, per Angelum annunciata illi dicentem: *Ecce concipies & paries filium*: vir erit hic illuſtriſſimus, Deo conſecratus, populique ſui ſaluator: iam enim liquido conſtat quam congrue in hoc Chriſti præfigurarit conceptionem. Imo & nomine ipſo Saluatorem noſtrum expreſſit: Samſon namque ſol dicitur, quo Chriſtus proprie nominatur: *Ego ſum lux mundi.* Terribiles in eum Philiſthæi commouerunt perſecutiones, & aliquoties libere ſe permiſit ab eis funibus ligari, plenamque conceſſi quælibet agendi poteſtatem; verum dum illi ſibi perſuadent eum iam ſuperatum corruiſſe, cannamque triumphe, vnico virium ſuarum impetu funes omnes diſrupit vt lini ſtuppam, liber euaſit, illi vero rubore confuſi, & perterriti turpem in fugam expelluntur.

Serm. 107 de temp. Hom. 21. in Euang.

Iudic. 13.

Ioa. 8. 12.

Particulariter autem trutinat D. Auguſt. an quo ſumpſerunt D. Gregor. Pontifex & Abbas Rupertus, ac alij quod contigit in ciuitate Gaza. Poſtquam irrito ſæpe labore conati ſunt eum apprehendere, laqueis doliſque interire ei præparatis, eminens tamen ſuper tetra potentiæ euaſit, technas eorum naſo ſuſpendit, tandem ciuitatem ingreditur Gazam diuertitque ad mulierem, quam S. Scriptura nominat meretricem, quo nomine duo in Hebræo ſignificantur hoſpita & meretrix, vt diſputat Lyran. Nonnulli credunt mulierem hanc fuiſſe hoſpitam, ſed plures arbitrantur fuiſſe meretricem, & inter illos cenſentur D. Auguſt. D. Gregor. & Abb. Rupert. Lyranus autem ſuſtinet verumque fuiſſe, quod ſatis frequens apud quaſdam habetur nationes: quinimo quantum intelligo idem aſſerit D. Auguſt. etenim vno loco dicit eam fuiſſe meretricem, alio vero Samſonem cum illa negotium non habuiſſe, nec matrimonium iniiſſe, quod indicat ſic ex textu S. colligi, ſed eo diuertiſſe, ſomni gratia, in quo patet occupatam fuiſſe: Philiſthæi quam primum domum eum intelligunt ingreſſum, præ gaudio ſubſiliũt, cuſtodes adhibent diligenter, portas occludunt ciuitatis cohortem apponunt militum numeroſam eum cuſtodientem, iamque credunt proditũ Samſonem, publice diuulgant, eorum illum modo non poſſe manus euadere; actum eſt de illo, iam noſtris gaudemus deſiderijs votiſque ſatisfactum. Samſon in ambas dormit aures quietus, ipſe ſeipſum à ſomnis excitat, & aurora præueniens portas apprehendit, cardinibus euellit, poſtes eruit, domoque liber egreditur, cuſtodes autem milites perterrentur, confunduntur ruuntque exanimes: quid modo Philiſthæi pudore nimio confunduntur, quid ſibi euenerit ignorant, conſilia eorum diſſipata langueſcunt, & ridentur irritæ cogitationes. Ecce in hoc triumpho (loquitur D. Auguſt.) Chriſti triumphum de Phariſæis. Quoties eum illaqueare, capere & occidere ſtuduerunt; porro quando ex animi iam ſententia facinus credunt feliciter intentatum, tum eo turpius illos confundit & deridet.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN